

P6_TA(2006)0380

Komission valkoinen kirja yleishyödyllisistä palveluista

Euroopan parlamentin päätöslauselma yleishyödyllisiä palveluja koskevasta komission valkoisesta kirjasta (2006/2101(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon "Valkoinen kirja yleishyödyllisistä palveluista" (KOM(2004)0374),
- ottaa huomioon komission tiedonannon "Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Yleishyödylliset sosiaalipalvelut Euroopan unionissa" (KOM(2006)0177),
- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen 28. marraskuuta 2005 tehdyn komission päätöksen 2005/842/EY¹,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 36 artiklan, joka koskee mahdollisuutta käyttää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja,
- ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2, 5, 16, 73, 86, 87, 88 ja 295 artiklan,
- ottaa huomioon aikaisemmat päätöslauselmansa yleishyödyllisistä palveluista, erityisesti 13. marraskuuta 2001 antamansa päätöslauselman komission tiedonannosta "Yleishyödylliset palvelut Euroopassa"² ja 14. tammikuuta 2004 antamansa päätöslauselman komission vihreästä kirjasta yleishyödyllisistä palveluista³ sekä 22. helmikuuta 2005 antamansa päätöslauselman julkisen palvelun velvoitteesta maksettavana korvauksena myönnettävästä valtiontuesta⁴,
- ottaa huomioon 16. helmikuuta 2006 vahvistamansa kannan ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla⁵,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston Lissabonissa 15. ja 16. maaliskuuta 2000, Nizzassa 7.–9. joulukuuta 2000, Laekenissa 14. ja 15. joulukuuta 2001 sekä Barcelonassa 15. ja 16. maaliskuuta 2002 pidettyjen kokousten puheenjohtajan päätelmät yleishyödyllisistä palveluista,
- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön yleishyödyllisten palvelujen alalla, erityisesti 19. toukokuuta 1993 annetun tuomion asiassa 320/91,

---

¹ EUVL L 312, 29.11.2005, s. 67.

² EYVL C 140 E, 13.6.2002, s. 153.

³ EUVL C 92 E, 16.4.2004, s. 294.

⁴ EUVL C 304 E, 1.12.2005, s. 117.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2006)0061.

Corbeau¹, 27. huhtikuuta 1994 annetun tuomion asiassa 393/92, Almelo², 18. marraskuuta 1999 annetun tuomion asiassa 107/98, Teckal³, 3. heinäkuuta 2003 annetun tuomion yhdistetyissä asioissa 83/01 P, 93/01 P ja 94/01 P, Chronopost⁴, 24. heinäkuuta 2003 annetun tuomion asiassa 280/00, Altmark⁵, 27. marraskuuta 2003 annetun tuomion yhdistetyissä asioissa 34/01–38/01, Enirisorse⁶ sekä 11. tammikuuta 2005 annetun tuomion asiassa 26/03, Stadt Halle⁷,

- ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
  - ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön sekä sisämarkkinoiden ja kuluttajansuojan valiokunnan, oikeudellisten asioiden valiokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, kansainvälisen kaupan valiokunnan, teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunnan sekä aluekehitysvaliokunnan lausunnot (A6–0275/2006),
- A. ottaa huomioon, että perustamissopimuksissa määrätään avoimesta ja sosiaalisesta markkinataloudesta ja että viitteenä on annettu mm. seuraavat, tässä yhteydessä merkitykselliset periaatteet:
- solidaarisuus, joka saattaa ihmiset yhteen ja perustuu sosiaaliseen, taloudelliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen ja kestäväan kehitykseen,
  - yhteistyö, joka mahdollistaa perustamissopimusten ja EU:n ohjelmien ylikansallisten ja eurooppalaisten tavoitteiden täytäntöönpanon,
  - avoimet rajat ja sisämarkkinat, joilla toteutetaan henkilöiden, tavaroiden, palvelujen ja pääoman vapaa liikkuvuus talouksien ja yhteiskuntien yhdistämiseksi sekä Euroopan kansalaisten vaurauden ja sosiaalisen hyvinvoinnin lisäämiseksi,
  - kilpailu, joka mahdollistaa EU:n sisämarkkinoiden toteuttamisen sosiaalisen markkinatalouden sääntöjen perusteella ja jota säännellään kilpailuoikeudella, joka on olennainen demokraattisen oikeuden osa-alue ei vain valtiovallan rajoittamiseksi vaan ennen kaikkea monopolien ja taloudellisen vallan väärinkäytön rajoittamiseksi, innovointien, kohtuuhintaisen hyvän laadun, kuluttajan valintamahdollisuuksien monipuolistumisen ja kuluttajan oikeudellisen suojan takaamiseksi,
  - toissijaisuusperiaate, joka perustuu EY:n perustamissopimuksen 5 artiklaan ja varmistaa jäsenvaltioiden moniarvoisuuden ja EU:ssa ilmenevät eri perinteet ja sen, että EU toimii mahdollisimman tehokkaasti ja lähellä kansalaisia, mutta ainoastaan siinä tapauksessa, että sen toiminta johtaa parempiin tuloksiin kuin

---

¹ Kok. 1993, I-2533.

² Kok. 1994, I-1477.

³ Kok. 1999, I-8121.

⁴ Kok. 2003, I-6993.

⁵ Kok. 2003, I-7747.

⁶ Kok. 2003, I-14243.

⁷ Kok. 2005, I-1.

kansalliset tai ylikansalliset toimet,

- suhteellisuusperiaate, jonka mukaan yhteisö voi toimia ainoastaan siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustamissopimuksessa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä
  - demokratia, jonka mukaisesti yleinen äänioikeus antaa oikeutuksen kansallisille ja alueellisille julkisille viranomaisille, jotka määrittelevät ja organisoivat yleishyödyllisten palveluiden tehtävät, tarjoamisen ja rahoituksen,
- B. ottaa huomioon, että yleishyödylliset palvelut ovat merkittävä tekijä sekä sosiaalisessa ja taloudellisessa koheesiossa että Euroopan talouden kilpailukyvyn edistämässä,
- C. katsoo, että kilpailu, jonka on tarkoitus mahdollistaa EU:n sisämarkkinoiden toteuttaminen sosiaalisen markkinatalouden sääntöjen perusteella ja jota säännellään kilpailuoikeudella, joka on olennainen demokraattinen oikeus, jolla rajoitetaan sekä julkista valtaa että ennen kaikkea määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä ja suojellaan kuluttajien oikeuksia,
- D. ottaa huomioon, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö on kehittynyt kattavaksi ja kehittyy edelleen ja että se koskee useita yleishyödyllisiin palveluihin liittyviä näkökulmia, kuten valtiontukia, tasa-arvoista kohtelua ja/tai kilpailun vääristymistä,
- E. ottaa huomioon kehityksen tuomioistuimen ratkaistavaksi tuoduissa riita-asioissa, jotka koskevat yleishyödyllisten palvelujen yhteensopivuutta Euroopan sisämarkkina- ja kilpailusääntöjen kanssa, ja tarpeen vastata tähän selkiyttämällä asiaa koskevaa positiivista oikeutta,
- F. ottaa huomioon, että markkinoiden kehitykseen ja tapaan, jolla yhteiskunnat ovat järjestäytyneet, vaikuttaa kussakin jäsenvaltiossa erilainen dynaaminen kehitys, joten tiukkojen sääntöjen ja määritelmien soveltaminen muodostaisi esteen ihanteellisten taloudellisten ja sosiaalisten tulosten saavuttamiselle,
- G. ottaa huomioon, että yleishyödyllisiä palveluja on mahdotonta määritellä yhdenmukaisesti EU:n kaltaisessa sosiaalisesti ja taloudellisesti moninaisessa ympäristössä,
- H. ottaa huomioon, että tehokkaiden yleishyödyllisten palvelujen saatavuus on kiinteä osa kaikkien jäsenvaltioiden talous-, yhteiskunta- ja sosiaalijärjestelmiä ; katsoo, että ne ovat jäsenvaltiosta riippuen hyvin erilaisia ja että sisämarkkinoiden onnistunutta toteuttamista koskevan tavoitteen on mahdollistettava se, että jäsenvaltiot ryhtyvät tarjoamaan tehokkaita ja toimivia yleishyödyllisiä palveluita siten, että ne noudattavat kansalaisten etuja niin palveluiden käyttäjinä kuin veronmaksajinakin ja kantavat vastuunsa täysimääräisesti eivätkä puutu tarpeettomasti paikallisten ja alueellisten viranomaisten oikeuteen määrittää ja panna täytäntöön omat tavoitteensa kyseisten palvelujen laadun, yleisyyden, kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden osalta,
- I. ottaa huomioon, että yleishyödyllisiä palveluja ja yleistä taloudellista etua koskevia palveluja olisi tarjottava tasa-arvoisesti kaikkialla EU:ssa; ottaa huomioon, että

taloudellisen ja sosiaalisen koheesion tavoitteena on tasoittaa eroja alueiden välisessä kehityksessä ja edistää EU:n kokonaisuudessaan yhdenmukaista kehitystä erityisesti uusissa jäsenvaltioissa,

- J. ottaa huomioon, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklan 2 kohdan toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden ja niiden alue- ja tai paikallisviranomaisten tehtävä on määrittää, mitkä kulloisetkin palvelut ovat yleishyödyllisiä palveluja ja miten ne hankitaan, järjestetään, rahoitetaan, arvioidaan ja miten niitä valvotaan, ja katsoo, että tätä periaatetta olisi sovellettava täysipainoisesti uutta lainsäädäntöä laadittaessa,
- K. katsoo, että oikeusvarmuutta on lisättävä sisämarkkinoiden ja kilpailun sääntöjen yhteensovittamiseksi yleishyödyllisten palvelujen asianmukaisen toiminnan kanssa, jotta asianomaiset kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset saavat päätöksentekoon tarvittavaa liikkumavaraa ja välttyään ristiriitatilanteilta ja tuomioistuimenmenettelyiltä, samalla kun otetaan asianmukaisesti huomioon sisämarkkinat ja parlamentin edellä mainittu kanta palveluista sisämarkkinoilla sekä sisämarkkina- ja kilpailumääräysten selvä täytäntöönpano,
- L. ottaa huomioon, että yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen alakohtaiset EY-direktiivit verkostoituneilla toimialoilla ja muilla aloilla, joilla on käynnistetty tai saavutettu markkinoiden avautuminen, ovat menestyksekkäästi johtaneet parempien palvelujen tarjoamiseen edullisemmin ja että ne muodostavat luotettavan kehyksen,
- M. katsoo, että monet alakohtaisista aloitteista sisämarkkinoiden avaamiseksi yleishyödyllisten palvelujen alalla sekä parlamentin edellä mainittu kanta palveluista sisämarkkinoilla laajentavat mahdollisuuksia kilpailuun ja palvelujen parantamiseen myös yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen alalla, mikä korostaa tarvetta selkiyttää oikeudellisesti yleishyödyllisiä palveluita,
- N. ottaa huomioon, että yleistä taloudellista etua koskevat palvelut vaikuttavat suoraan palveluiden sisämarkkinoihin ja että useat yleistä taloudellista etua koskevia palveluja tarjoavat alat on nykyaikaistettu ja integroitu kyseisten palvelujen markkinoille; ottaa huomioon, että integrointi suoritettiin hallitusti ja että sen yhteydessä pantiin myös täytäntöön toimia yleisen edun ja erityisesti yleispalvelujen suojaamiseksi,
- O. ottaa huomioon, että EY:n perustamissopimuksen 16 artiklassa tunnustetaan yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen merkitys, ja että EY:n perustamissopimuksen 43–49 artikla muodostavat oikeusperustan suunniteltaessa yhteisön toimia palvelujen vapaata tarjoamista varten; ottaa huomioon, että EY:n perustamissopimuksen 86 ja 87 artikla sekä tuomioistuimen oikeuskäytäntö antavat selviä viitteitä valtiontukien sekä yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen yksityiskohtaisten sääntöjen ja rahoitustason käsittelystä; ottaa huomioon, että EY:n perustamissopimuksen 95 artikla muodostaa asianmukaisen oikeusperustan käsiteltäessä julkisten hankintojen menettelyä ja niihin kytkeytyviä asioita,
- P. ottaa huomioon, että EY:n perustamissopimuksen 16 artiklassa ja 86 artiklan 2 kohdassa viitataan yleisen taloudellisen edun mukaisiin palveluihin, muttei niitä määritellä perustamissopimuksessa; ottaa huomioon, ettei yleishyödyllisiin palveluihin viitata perustamissopimuksessa, vaan komissio esittää ne tiedonannossa, ja että – kuten edellä

mainitussa parlamentin kannassa palveluista sisämarkkinoilla todetaan, yleistä taloudellista etua koskevat palvelut olisi jätettävä ehdotetun palveludirektiivin 16 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle ja yleishyödylliset palvelut koko direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle,

Q. katsoo, että hallinnon ja kyseisiä palveluja hoitavien taloudellisten toimijoiden kumppanuuden eri muotoja on edistettävä, ja että tämä on toteutettava säilyttämällä jäsenvaltioiden toimivaltuudet yleishyödyllisten palvelujen ja yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen tarjoamisessa ja hankkimisessa, jotta saadaan tehokkaampia ja korkealaatuisempia palveluita,

R. katsoo, että korkeaa kuluttajansuojaa koskevaa yhteisön tavoitetta ja toissijaisuusperiaatteen ehdotonta noudattamista olisi korostettava enemmän,

S. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetaan mahdollisuus käyttää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja ja että siinä myös kunnioitetaan kyseistä oikeutta, jotta unionin sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta voitaisiin edistää,

1. toteaa, että sen aikaisemmat päätöslauselmat yleishyödyllisistä palveluista, jotka on annettu 13. marraskuuta 2001, 14. tammikuuta 2004 ja 22. helmikuuta 2005, pätevät edelleen, erityisesti

- toissijaisuusperiaatteen,
- sääntelyn purkamisen ja
- sisämarkkinoiden luomisen ja laadukkaiden palvelujen tarjoamisen osalta;

muistuttaa, että keskeistä ei ole se, kuka tarjoaa yleishyödyllisiä palveluja, vaan ennemminkin se, että laatumormeja noudatetaan ja oikeudenmukaista yhteiskunnallista tasapainoa ylläpidetään ja että kriteerit laaditaan tarjonnan varmuuden ja jatkuvuuden perusteella; muistuttaa, että parlamentin mielestä yleistä taloudellista etua koskevat palvelut kattavat hyvin laajan toimialojen kirjon;

2. huomauttaa, että sisämarkkinoiden tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi kunnolla on erityisen tärkeää, että markkinoiden nykyaikaistamista sääntelevät ehdot ja säännökset takaavat oikeudenmukaisen, avoimen ja tehokkaan kilpailun, pitävät yllä sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja huolehtivat yleispalvelujen saatavuudesta, estävät määräävän aseman väärinkäytön ja uusien monopolien muodostamisen, mikä vaikeuttaa uusien toimijoiden pääsyä markkinoille;

3. korostaa, että yleishyödyllisten palveluiden on oltava korkealaatuisia, niiden on oltava saatavissa kaikkialla, niitä on tarjottava optimaaliseen hintaan, niiden yhteydessä on otettava huomioon sosiaalinen tasapaino ja niiden tarjoamisen on pohjauduttava kestävään toimitusvarmuuteen; painottaa että useimpia yleishyödyllisiä palveluita voidaan tarjota syrjimättömän kilpailun avulla, jolloin yksityisiä ja julkisia yrityksiä on periaatteessa kohdeltava samalla tavoin;

4. pyytää komissiota esittämään parlamentille kattavan analyysin liberalisoinnin

tähänastisista vaikutuksista etenkin kuluttajien tilanteeseen sekä asianomaisiin työntekijöihin;

5. korostaa, että useimpia yleisen taloudellista etua koskevia palveluja tarjotaan sisämarkkinoilla, jolloin niihin sovelletaan sisämarkkinoita, julkisia hankintamenettelyjä, kilpailua ja valtiontukia koskevia säännöksiä, ja komissio valvoo väärinkäytöksiä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä, kuten EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdassa määrätään; korostaa, että EY:n perustamissopimuksen 16 artiklan mukaan yleishyödyllisten palveluiden osalta yhteisö ja jäsenvaltiot ovat kukin toimivaltansa mukaisesti vastuussa siitä, että tällaiset palvelut toimivat sellaisin periaattein ja edellytyksin, että ne voivat täyttää tehtävänsä;
6. katsoo, ettei yleiseen etuun liittyviä perusteltuja vaatimuksia saa käyttää verukkeena palvelumarkkinoiden perusteettomalle sulkemiselle kansainvälisiltä palveluntarjoajilta, jotka sitoutuvat noudattamaan näitä vaatimuksia ja kykenevät siihen;
7. korostaa, että erityisesti Euroopan unionin laajentumisen jälkeen on varmistettava yhteenkuuluvuus yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen alalla ja että rakennepolitiikan yhteydessä jäsenvaltioiden infrastruktuurit verkkoperusteisten yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen alalla on kytkettävä toisiinsa ja rajatylittävää yhteistyötä on lisättävä, jotta voidaan luoda todelliset sisämarkkinat ja helpottaa standardisointia;
8. ottaa huomioon kyseisten palvelujen taloudellisen painoarvon sekä niiden merkityksen muiden tuotteiden ja muiden palvelujen tuottamiselle; korostaa, että tapa, jolla yleistä taloudellista etua koskevat palvelut järjestetään, voi vaikuttaa sisämarkkinoihin, esimerkiksi sitä kautta, että kielletään sijoittautuminen valtioon, jossa palvelua tarjotaan;
9. katsoo, että kilpailusäännöillä tulee pyrkiä edistämään palveluiden tarjoamisen laatua, kuluttajien valinnanvaraa sekä kohtuullisia hintoja ja että niiden avulla pitää pyrkiä toteuttamaan muita yleiseen etuun liittyviä tavoitteita, kuten kestävä kehitys;
10. kehottaa komissiota selkeyttämään yleishyödyllisten palvelujen ja yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen eroa kehittämällä operationaalisia perusteita, joissa otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansalliset perusteet kollektiivisten hyödykkeiden ja julkisrahoituksen perusteella tai yleishyödyllisten palvelujen solidaarisuusmekanismien avulla; korostaa, että useiden yleishyödyllisten palvelujen taloudelliset tekijät on erittäin vaikea erottaa palvelujen muista kuin taloudellisista tekijöistä, koska kyseiset palvelut ovat luonteeltaan dynaamisia ja kehittyvät nopeasti; on siksi tyytyväinen siihen, että komissio toteaa yleishyödyllisiä palveluja koskevassa valkoisessa kirjassaan, että "yleisen edun mukaisen tehtävän tehokasta hoitamista pidetään ristiriitatapauksissa ensisijaisena perustamissopimuksen määräysten soveltamiseen nähden"; tunnustaa, että merkittävää osaa yleishyödyllisistä palveluista ei saa poistaa sisämarkkinoita ja kilpailua koskevan säännösten soveltamisalasta yrittämällä määrittellä yleishyödylliset palvelut; toteaa, että yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen ja yleishyödyllisten palvelujen täsmällinen määrittäminen loukkaisi jäsenvaltioiden vapautta määrittellä omat yleishyödylliset palvelunsa;

11. katsoo, että perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan määräykset tarjoavat jäsenvaltioille vakuudet sen varmistamiseksi, että yleistä taloudellista etua koskevat palvelut tuotetaan yhteisön tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä säädettyjen yleispalveluvelvoitteiden mukaisesti; yhtyy tuomioistuimen tulkintaan, että tämän arvion ja perustamissopimuksen 49 artiklassa tarkoitetun kohtuullisuuden tarkastelun välillä on selkeä yhteys;
12. muistuttaa, että tuomioistuin määrää oikeuskäytännöllään ja komissio yksittäistapausten tulkinnallaan tämän alan voimassa olevat säännöt ja että välttämätöntä oikeusvarmuutta riittävää avoimuutta ei siksi ole toistaiseksi saavutettu;
13. pyytää komissiolta täsmennystä kahteen merkittävään kysymykseen: tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön seuraukset alakohteisesti ja kilpailulainsäädännön soveltaminen yleishyödyllisiin palveluihin ja yleistä taloudellista etua koskeviin palveluihin ja etenkin niiden rahoittamiseen;
14. toteaa, että kunnallisten ja paikallisten alueviranomaisten taso on osoittautunut myönteiseksi kansalaisläheisten yleishyödyllisten palvelujen kannalta, ja että tällaisten palvelujen yhteydessä on syytä huolehtia edelleen oikeudesta osallistua päätöksentekoon, kuluttajansuojasta sekä yleisestä edusta; muistuttaa, että Euroopan tasolla on huolehdittava, etteivät kunta- ja aluetason valmiudet kyseisten palvelujen tarjoamiseen vaarannu;
15. katsoo sen vuoksi, että kun otetaan huomioon seuraavien tahojen edut:
  - paikalliset, alueelliset ja kansalliset viranomaiset, jotta ne voivat kaikkien kansalaisten edun mukaisesti tarjota ja taata sopivia palveluita noudattaen asianmukaisesti sisämarkkinamääräyksiä ja parlamentin edellä mainittua kantaa palveluista sisämarkkinoilla,
  - julkiset, voittoa tavoittelevat tai tavoittelemattomat yritykset, jotka tuottavat kyseisiä palveluja tai tarjoavat niiden tuottamista, jotta nämä tietävät, millaisia ehtoja ja velvollisuuksia viranomaiset voivat määrätä sisämarkkinamääräysten ja voimassa olevan lainsäädännön mukaan niille uskottujen yleisen edun mukaisten tehtävien hoitamiseksi, sekä
  - kyseisten palvelujen käyttäjät, jotta he voivat varmistua siitä, että jäsenvaltioiden ja niiden paikallisviranomaisten paikallisten olosuhteiden mukaisesti määrittelemiä ja kehittämiä palveluja voidaan tarjota edellyttäen, että niiden kilpailutilanne, saatavuus, laatu, kohtuuhintaisuus, innovointi, mukautuvaisuus, jatkuvuus, kestävyys, tasa-arvoisuus, pitkän aikavälin suunnittelu, turvallisuus, yleismaailmallisuus jne., ovat asianmukaisia,

komission olisi esitettävä oikeudellisia täsmennyksiä, ohjeita ja periaatteita useista ongelmallisista aiheista ja erityisesti sisämarkkina- ja kilpailusääntöjen soveltamisesta yleishyödyllisten palvelujen ja yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen yhteydessä varmistaen, että jäsenvaltiot ja niiden alue- ja paikallisviranomaiset ovat demokraattisessa vastuussa näiden sääntöjen soveltamisesta kyseisiin palveluihin; katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden välistä vastuunjakoa on selkeytettävä ja että tässä yhteydessä merkittävänä elementtinä on alakohtainen lähestymistapa, jossa otetaan

huomioon kyseisten alojen erityistilanne; korostaa tässä yhteydessä, että kun perustamissopimusta ja tuomioistuimen oikeuskäytäntöä on arvioitu asianmukaisesti, yleishyödyllisten palvelujen määrittäminen kuuluu edelleen jäsenvaltioille; toteaa lisäksi, että oikeusperusta puuttuu ehdotukselta, jossa käsiteltäisiin asianmukaisten EY:n perustamissopimuksen määräysten soveltamattomuutta tietyihin palveluihin;

16. korostaa, että nyt tai tulevaisuudessa tarvitaan alakohtaisia säännöksiä, jotka perustuvat sisämarkkinamääräyksiin ja toissijaisuusperiaatteen kunnioittamiseen ja että alakohtaisia määräyksiä ei pitäisi kyseenalaistaa; muistuttaa alakohtaisten säännösten menestymisestä ja suosittelee, että alakohtaista lähestymistapaa laajennetaan muillekin aloille;
17. pyytää komissiota parantamaan yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen ja terveystalouden oikeusvarmuutta ja esittämään vastaavan ehdotuksen neuvoston ja parlamentin alakohtaiseksi direktiiviksi, jossa käsitellään sen asianmukaisiksi katsomia aloja;
18. kehottaa siksi neuvostoa vahvistamaan mahdollisimman pian yhteisen kannan julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä olennaisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä 26. kesäkuuta 1969 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1191/69¹ muuttamiseksi;
19. suosittelee, että jos toimivaltainen viranomainen määrittelee tietyn palvelun tarjoamisen yleisen taloudellisen edun mukaisen palvelun tuottamiseksi, julkisen palvelun velvoitteet olisi määrättävä joko oikeudenmukaisen ja avoimen tarjouskilpailumenettelyn perusteella, jonka on taattava kaikille kilpailijoille samat lähtökohdat, tai virallisella säädöksellä, jonka on täytettävä avoimuusvaatimukset;
20. pitää myönteisenä ehdotettua valtiontukia koskevaa yhteisön oikeudellista kehystä, jossa yleishyödyllisten tehtävien suorittamisesta maksetaan korvausta, ja pitää myönteisenä aietta muokata jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta sekä tiettyjen yritysten taloudellisen toiminnan avoimuudesta 25. kesäkuuta 1980 annettua komission direktiiviä 80/723/ETY²;
21. ehdottaa, että jos vastaava viranomainen aikoo rahoittaa yleistä taloudellista etua koskevaa palvelua muutoin kuin välittömällä rahoituksella omasta talousarviostaan, sen on päätettävä rahoitusmuodosta, joka on perustamissopimuksen määräysten ja erityisesti 86 artiklan 2 kohdan mukainen etenkin myöntäessään yksinoikeuksia ja erityisiä oikeuksia tai korvauksia julkisten palveluiden tuottamisesta tai perustaessaan rahaston julkisten palveluiden hankintaa varten; toteaa, että kaikki nämä tapaukset edellyttävät avointa hinnoittelujärjestelmää ja asianmukaista ja avointa rahoitusta;
22. suosittelee, että jos toimivaltainen viranomainen päättää myöntää korvauksen julkisen palvelun tuottamisesta yleishyödyllisen palvelun rahoituksen turvaamiseksi, kyseistä korvausta ei katsota perustamissopimuksen 87 artiklan mukaiseksi valtiontueksi, jos:
  - edunsaajalla on selkeästi määritellyjä julkisen palvelun tehtäviä,

---

¹ EYVL L 156, 28.6.1969, s. 1.

² EYVL L 195, 29.7.1980, s. 35, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2005/81/EY (EUVL L 312, 29.11.2005, s. 47).

- korvauksen laskemisessa käytettävät muuttujat on määritelty etukäteen tasapuolisesti ja avoimesti,
- korvaus ei ylitä julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä syntyneitä kuluja ja mikä mahdollistaa kohtuullisen voiton,
- edunsaaja on valittu julkisen tarjouskilpailun perusteella, tai korvaus ei ylitä kuluja, jotka syntyvät hyvin hoidetussa yrityksessä, jossa on asianmukainen infrastruktuuri julkisen palvelun tuottamista varten,
- menettelyn avoimuudesta on huolehdittu,

korostaa kuitenkin, ettei korvauksen määrä voi ylittää sitä, mikä on tarpeen palvelun toimivuutta ajatellen ja ettei sitä voida käyttää kyseisen palvelun ulkopuolisten toimien rahoittamiseen (ristikkäisenä tukena); korostaa, että kaikkien yleishyödyllisiä palveluja tarjoavien on voitava saada tukea oikeudellisesta asemastaan riippumatta;

23. korostaa, että on tärkeää soveltaa täsmällisesti edellä mainitun päätöksen 2005/842/EY määräyksiä; korostaa kuitenkin, että julkisen palvelun velvoitteen puhtaaksi korvaukseksi suoritettua maksua ei pitäisi katsoa valtiontueksi ja että lainsäädäntöä olisi muutettava vastaavasti;
24. korostaa, että toimivaltainen viranomainen päättää siitä, ottaako se yleishyödyllisen palvelun välittömästi oman yksikkönsä tuotettavaksi vai uskooko se tuottamisen ulkoiselle voittoa tuottavalle tai voittoa tuottamattomalle palveluntarjoajalle, jolloin viranomainen harjoittaa samantasoista valvontaa kuin palvelun välittömän tuottamisen yhteydessä; katsoo, että toimivaltainen viranomainen päättää ulkoistaa palvelut, on julkaistava tarjouspyyntö; katsoo lisäksi, että paikallisen ja alueellisen itsehallinnon periaatteita olisi kunnioitettava, mikä antaa toimivaltaiselle viranomaiselle oikeudet valita kuinka kukin palvelu hankitaan yleinen etu huomioon ottaen;
25. katsoo, että yleishyödyllisen palvelun ulkoistettu tuottaminen johtaa yleensä siihen, että viranomaisen on tuotettava kyseinen palvelu julkisen palveluhankintasopimuksen perusteella julkista kilpailumenettelyä soveltaen; katsoo, että julkisen palveluhankintasopimuksen ulkoistamisen periaatteen olisi kuitenkin jätettävätoimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus kiireellisissä tapauksissa antaa julkinen palveluhankintasopimus suoraan ilman tällaista menettelyä valitsemalleen tuottajalle; kehottaa komissiota täsmentämään yhdessä jäsenvaltioiden ja parlamentin kanssa asianmukaisia perusteita joko hankintoja koskevilla direktiiveillä tai asetuksella; vahvistaa tässä yhteydessä, että paikallisviranomaisten olisi voitava määrätä palvelutehtäviä suoraan kuntien välisille yrityksille tai muille vastaaville yhteisille järjestelyille, tai omistamilleen tai valvonnassaan oleville yrityksille, jos olennaisin osa kyseisten elinten tehtävistä suoritetaan valvontaviranomaiselle tai -viranomaisille ja jos ne eivät kilpaile ulkomarkkinoilla, ja kyse on ainoastaan valtion sisäinen organisaatioiden välisestä käytännöstä, jolloin olisi luotava järjestely, joka ei sulje alusta alkaen kategorisesti pois yksityistä osallistumista;
26. vaatii tässä yhteydessä ja yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisen tehostamiseksi uusia tarjoajia ja muotoja hyödyntämällä, että tarvitaan kiireesti enemmän oikeusvarmuutta

kuntien välisille eri organisaatiomuodoille (paikallisviranomaisten yhteistyö, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, konsessio), ja täsmennyksiä eurooppalaisesta kilpailulainsäädännöstä, sopimusten myöntämisestä, valtiontuista ja kaikkialla Euroopassa sovellettavista yleisistä perusteista; korostaa, että julkisten palvelujen ulkoistamista, joka eroaa luonteeltaan julkisista hankinnoista, olisi selkiytettävä oikeudellisesti; pyytää komissiota täsmentämään ulkoistamista koskevan sopimuksen tekemiseen liittyviä sääntöjä ja erottamaan ne selkeästi julkisiin hankintasopimuksiin sovellettavista säännöistä;

27. katsoo, että toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että aloilla, joille se on määritellyt säännöksiä julkisen palvelun velvoitteista tai yleispalveluvelvoitteista tai erityisiä tavoitteita, sovelletaan kullekin alalle sopivia säännöslajeja ja -välineitä avointen sääntöjen perusteella;
28. katsoo edelleen, että avoimuuden ja kuluttajansuojan perusteella kansallisen ja paikallisen tason ohjeistusta tarvitaan seuraavilla aloilla:
- nykyisten verkkojen pääsyehtojen määritteleminen, mikäli pääsy on välttämätön palvelujen toimittamisen kannalta,
  - hinta- ja/tai tariffiehtojen määritteleminen palvelun tuottamiselle,
  - uusien yrittäjien kilpailuun osallistumisen ja heidän mahdollisuuksiensa turvaaminen mahdollisuuksien mukaan,
  - palvelun tuottajan ja käyttäjän riitatapausten sovinnollisen selvittämisen sääntely huolimatta mahdollisuudesta panna vireille muutoksenhaku, sekä
  - kilpailusta vastaavien viranomaisten kuuleminen ja mahdollinen toimeksianto jokaisesta yksityiskohdasta, joka voi johtaa kansallisten ja perustamissopimuksen sisältämien kilpailusääntöjen rikkomiseen;
29. ehdottaa korkealaatuisten ja tehokkaiden yleishyödyllisten palvelujen tuottamiseksi tukemaan vapaaehtoisten ja säännöllisten vertailu- ja laadunarviointimekanismien käyttöä kansallisella tasolla ja Euroopan tasolla; katsoo, että kokemustenvaihtoa ja parhaiden käytänteiden levittämistä olisi tuettava ja tähän olisi otettava mukaan kaikki sidosryhmät; ehdottaa, että tällaisilla toimilla voitaisiin käsitellä seuraavia näkökohtia:
- kattavien arviointimenetelmien kehittäminen, taloudelliset ja sosiaaliset sekä ympäristöä koskevat kriteerit mukaan lukien,
  - palvelun käyttäjien suoja ja turvallisuus,
  - normin asianmukaisuus ja suhteellisuus suhteessa palvelun tavoitteisiin ja kustannuksiin,
  - normin mahdollisimman laaja levittäminen ja julkaiseminen, sekä
  - normin noudattamisen yksinkertainen ja tehokas valvonta, joka voitaisiin määritellä peruskirjan tai käytännösääntöjen perusteella;

30. korostaa, että on tärkeää vahvistaa jäsenvaltioiden valvontamahdollisuuksia, jotta voidaan varmistaa, että yleisen edun mukaiset tavoitteet, saatavuus ja laatuvaatimukset mukaan luettuina, todella saavutetaan; korostaa lisäksi, että asianomaisilla julkisilla viranomaisilla on oltava käytössään asianmukaiset välineet ja ammattitaito, jotta ne voivat huolehtia kilpailun toteutumisesta ja varmistaa kuluttajien suojelun;
31. pyytää tämän päätöslauselman, edellä mainitun 14. tammikuuta 2004 antamansa päätöslauselman ja 9. maaliskuuta 2005 Lissabonin strategian väliarvioinnista antamansa päätöslauselman¹ mukaisesti komissiota esittämään asianmukaiset lainsäädäntöaloitteet, joihin tässä päätöslauselmassa viitataan, ja muistuttaa, että kaikkien asianosaisten olisi voitava yleishyödyllisten palvelujen ja yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen yhteydessä käyttää perustamissopimuksessa suotuja yhteispäätösoikeuksia;
32. muistuttaa, että yhteisön tekemien kansainvälisten sopimusten ja niistä johtuvien velvoitteiden on oltava yhteisön sisäisten politiikkojen ja sääntöjen mukaisia;
33. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

---

¹ EUVL C 320 E, 15.12.2005, s. 164.